

Η Παναγία (Απόστολος Παπαδημητρίου)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 15 Αυγούστου, 2017

Η Μαρία, η μητέρα του Χριστού υπήρξε πρόσωπο, το οποίο έζησε στη σκιά του γιουό της και Θεού. Ο βίος της κύλισε στη **σιωπή**. Λίγες οι αναφορές σ' αυτήν στα κείμενα της Καινής Διαθήκης και ουδεμία μετά την ανάσταση του Χριστού. Ο πιστός λαός όμως την τίμησε διαχρονικά, καθώς τη θεώρησε μεσίτρια προς τον γιού της, όπως ακριβώς τονίζεται στον παρακλητικό της κανόνα. Αυτή υπήρξε επί χιλιετία η προστάτιδα της Κωνσταντινούπολης. Όταν οι Άβαροι την πολιορκήσαν κατά το Α΄ μισό του 7ου αιώνα, στη σκέπη της ο λαός της βασιλεύουσας απέδωσε τη σωτηρία του και συνέθεσε τον θαυμάσιο όχι μόνο από θεολογικής αλλά και από φιλολογικής άποψης ακάθιστο ύμνο. Αιώνες αργότερα αυτοκράτορας-ποιητής, ο Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρις (13ος αιώνας) συνέθεσε τον μεγάλο παρακλητικό κανόνα προς τη Θεοτόκο, ο οποίος ψάλλεται στους ναούς εναλλάξ με τον μικρό κατά το πρώτο μισό του Αυγούστου. Αυτά και πολλά άλλα μαρτυρούν την ευλάβεια των προγόνων μας προς το πρόσωπο της Θεοτόκου, στην οποία έδωσαν πληθώρα προσωνυμίων εκδηλώνοντας την ευγνωμοσύνη τους για το πλήθος των ευεργεσιών της. Την Παναγία θεωρούν προστάτιδα και οι μοναχοί του Αγίου Όρους ονομάζοντας τον τόπο Περιβόλι της. Την Παναγία θεωρούσαν προστάτιδα και οι πολεμιστές που έγραψαν το τελευταίο έπος στα χιονισμένα βουνά της Βορείου Ηπείρου. Και στα μετόπισθεν ο γυναικείος πληθυσμός συνέρρεε στους ναούς να ψάλλει την παράκληση στην υπέρμαχο Στρατηγό!

Σήμερα απαξιούμε να διδάξουμε στα σχολεία μας ελάχιστους από τους υπέροχους ύμνους προς την Παναγία. Το «πνεύμα του διαφωτισμού» σαν λίβας μάρανε την φλόγα της πίστης, χάρη στην οποία οι πρόγονοί μας κατάφεραν να ξεπεράσουν μύριες όσες ιστορικές αντιξοότητες. Το καθεστώς της νόμω κρατούσης Πολιτείας ανέχεται βέβαια ακόμη σε κάποιο βαθμό τη σύμπλευσή του με την Εκκλησία. Χάρη σ' αυτήν την ανοχή επωφελούμαστε από τις αναγνωρισμένες αργίες λόγω θρησκευτικών εορτών, ώστε να δραπετεύουμε από τα πνιγηρά αστικά κέντρα. Κατά κανόνα όμως δεν συμμετέχουμε πλέον στις ιερές ακολουθίες, αλλά στο πανηγύρι του ανταμώματος, το οποίο αποκόπηκε από τον ναό και έπαψε να σχετίζεται με τη θρησκευτική γιορτή. Ο καταπονημένος άνθρωπος της πόλης, αν και έχει και πολλές άλλες ευκαιρίες να πανηγυρίσει στις γιορτές που καθιέρωσε ως υποκατάστατα των θρησκευτικών, **τηρεί την παράδοση της θρησκευτικής γιορτής κατά το τμήμα του πανηγυριού και μόνο** έχοντας όμως χάσει το νόημά του. Και ήταν το νόημα, που κρατούσε ψηλά το φρόνημα των σκλάβων προγόνων μας κατά την τουρκοκρατία. **Σήμερα διασκεδάζει, ενώ δεν του λείπει και τόσο η διασκέδαση. Τρώει χωρίς να του λείπει το καλό φαγητό, λόγω νηστείας ή**

ανέχειας στο διάστημα που προηγήθηκε της γιορτής. Το μόνο καλό που απομένει από το πνεύμα του εορτασμού του παρελθόνος είναι η **κοινωνία των προσώπων**, στο μέτρο που αυτή είναι ακόμη εφικτή, καθώς το «πνεύμα» του **ατομισμού αφάνισε το κοινοτικό πνεύμα των προγόνων μας.**

Οι μεταβολές αυτές ερμηνεύονται από πολλούς ως απόρροια των γενικότερων κοινωνικών μεταβολών. Η αλματώδης ανάπτυξη της επιστήμης και η άνοδος του βιοτικού επιπέδου συνέβαλαν στο να καταστεί και ο Νεοέλληνας «ορθολογιστής», όπως και πολλοί λαοί πριν απ' αυτόν. Η θρησκευτική πίστη φαντάζει πλέον ιδιωτική υπόθεση και πολλοί φαίνεται να έχουν την αίσθηση ότι δεν είναι αναγκαία υπό τις κρατούσες κοινωνικές συνθήκες. Πώς είναι δυνατόν λαός που σκέπτεται κατ' αυτόν τον τρόπο να διατηρήσει τη διάθεση να τιμά την Παναγία; Το Ευαγγέλιο του Χριστού φαντάζει μωρία στο νου των «ορθολογιστών», όπως και στην εποχή των Αποστόλων. Η άσπορη σύλληψη του Χριστού, που αποτελεί το κεφάλαιο των δογμάτων της πίστης, γίνεται αντικείμενο χλεύης. Και στη γενική κατάπτωση εκείνο που δεν παύουμε είναι να βλασφημούμε το όνομα της Θεοτόκου!

Η Παναγία είναι για την Εκκλησία το **πρότυπο της γυναίκας**. Οι απεικονίσεις της μαρτυρούν το ποια πρέπει να είναι, σύμφωνα με την πίστη, η αμφίεσή της. **Η σύγχρονη γυναίκα βιώνει με την ψευδαίσθηση της ελευθερίας της και εκδηλώνει την ακραία αντίθεσή της προς το πρότυπο. Έχοντας πεισθεί από τους εμπαιθείς επικριτές της χριστιανικής πίστης ότι αυτή θεωρεί κατώτερη τη γυναίκα σε σχέση προς τον άνδρα και αγνοώντας κατά τρόπο τραγικό ποια η θέση της γυναίκας στον αρχαίο κόσμο, επιχειρεί την επανάστασή της και πανηγυρίζει ως επιτυχία της την έσχατη υποδούλωση στον άνδρα. Η Εκκλησία δεν ανύψωσε στο ύψος της τιμής της Παναγίας άλλο ανθρώπινο πρόσωπο. Έθεσε τέρμα στην κυριαρχία του άνδρα με την καθιέρωση της μονογαμίας. Δεν κάνει τη διάκριση στις προγαμιαίες σχέσεις αναγνωρίζοντας ελαφρυντικά στον άνδρα. Ζήτησε απ' αυτόν να αγαπά τη γυναίκα του, όπως το σώμα του. Βέβαια ο άνδρας παραβίασε ασύστολα τις εντολές αυτές στις ανδροκρατούμενες κοινωνίες, ακόμη και σ' αυτές που έχουν, εσφαλμένα, αποκληθεί χριστιανικές. Όλες οι αθλιότητες των χριστιανών ανδρών φορτώθηκαν στην χριστιανική πίστη και στον καιρό της νεωτερικότητας εμπαιθείς εχθροί του Χριστού στήριξαν τον αγώνα της γυναίκας για «απελευθέρωση». Αυτή απέβαλε σταδιακά την αιδώ προς μεγάλη τέρψη του άνδρα, ο οποίος χαίρεται τον υποβιβασμό της από πρόσωπο σε σκεύος ηδονής, όπως και κατά την αρχαιότητα. Στο αστικό κόσμο η διαφήμιση είναι άρρηκτα δεμένη με τη γυμνή γυναίκα. Στο διαδίκτυο οι ιστοσελίδες πορνογραφίας γνωρίζουν τρομακτικό αριθμό επισκεπτών. Λοιδροούν οι γυναίκες στη Δύση την όντως υποταγμένη στον άνδρα μουσουλμάνα γυναίκα, η οποία όμως ευλαβείται την Θεοτόκο περισσότερο ακόμη και από τις χριστιανές γυναίκες που προσέρχονται στους ναούς! Ο σεξοτουρισμός σε υπανάπτυκτες χώρες με θύματα κορίτσια φτωχών οικογενειών γνωρίζει τρομακτική**

«άνθηση». Και τα θύματα αυτά έχουν μικρό προσδόκιμο ζωής. **Ο άναυδος άνδρας, από τότε που νομιμοποίησε το «δικαίωμα διαχείρισης του σώματος της γυναίκας», απαλλάχθηκε από την ευθύνη του παρελθόντος.** Σήμερα η έκτρωση λύνει κατά τρόπο «ικανοποιητικό» το πρόβλημα της ανεπιθύμητης κύησης. Και η γυναίκα καυχάται πλέον για τον αριθμό των εκτρώσεων. Στην κοινωνία καλλιεργείται μεταξύ των φύλων πνεύμα ανταγωνιστικό αντί του συναγωνιστικού. Στο όνομα της ισότητας η γυναίκα επιχειρεί να δείξει ότι είναι ισάξια με τον άνδρα ακόμη και στη σωματική ρώμη και αντοχή. Κατακτά τα επαγγέλματα το ένα μετά το άλλο και θεωρεί τη μητρότητα δευτερεύουσας σημασίας σε σχέση με την κοινωνική της ανέλιξη. Σε κάποιες «χριστιανικές» κοινωνίες επέτυχε ακόμη και την αναγνώριση της ως ιέρειας. Και στη χώρα μας για διάστημα αγωνίστηκε για την κατάργηση του αβάτου στο Περιβόλι της Παναγίας! Ο άνδρας, κυρίαρχος στην πολιτική σκηνή, δεν φρόντισε να θεσπίσει την ισοκατανομή των βαρών στην οικία, τα οποία εξακολουθεί να επωμίζεται ως επί το πλείστον η εργαζόμενη γυναίκα. Και καθώς **η σχέση των συζύγων δομείται σε θεμέλια άκρως εγωιστικά**, η διάλυση του γάμου είναι τόσο συνηθής, ώστε πολλοί να επιχειρούν να πείσουν ότι η μονογονεϊκή οικογένεια, στην οποία συνήθως η γυναίκα αναλαμβάνει και τον ρόλο του άνδρα, είναι φυσιολογική κατάσταση υπό τις παρούσες κοινωνικές συνθήκες.

Πώς να απλώσει η Παναγία τη σκέπη της επάνω από κοινωνία, η οποία περιφρονεί τόσο προκλητικά τον λόγο του Υιού της; Πώς να γίνει γοργοϋπήκοος ή παρηγορήτρια των προσώπων που σε κοινωνία αγριότερη απ' εκείνη των αλόγων ζώων εμμένουν εμπαθώς να καυχώνται για τα επιτεύγματα και την ελευθερία τους, ενώ καθημερινά υποδουλώνονται στα πάθη τους και στους σύγχρονους εξανδραποδιστές και βυθίζονται στο υπαρξιακό κενό; Έχει όλη τη διάθεση να συνδράμει αρκεί εμείς να συνειδητοποιήσουμε την εσφαλμένη πορεία μας και να δεχθούμε ότι είμαστε «πολλοίς συνεχόμενοι πειρασμοίς». Αν προστρέξουμε με θερμή στη μεσιτεία της, όπως οι απλοί και πλήρεις σοφίας πρόγονοί μας, αυτή δεν θα μείνει αδιάφορη. Και η Εκκλησία βεβαιώνει ότι «πολλά ισχύει δέησις μητρός προς ευμένειαν δεσπότου».

«ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»